

Варіант 5.

Повністю заборонити батьківські внески у школах

Рішенням міської ради м. Харкова адміністраціям шкіл забороняється збирати кошти (готівкою чи безготівково) від батьків тих дітей, які навчаються у цьому закладі (з подальшим внесенням відповідних змін до законодавства України). Рішення зобов'язує відділ освіти відповідного району міста внести відповідні зміни у Статути усіх шкіл. Якщо у школи є Благодійний фонд, то у його статут також вносяться зміни, відповідно до яких внески можуть робити лише юридичні особи або неанонімні фізичні особи, які не є батьками актуальних учнів і не пов'язані з ними. Батьки можуть здійснювати пошук додаткового фінансування для школи від спонсорів та благодійників, залучати школу до участі у конкурсах та проектах, які передбачають передачу школі товарів і послуг.

Батьки можуть самостійно оплачувати позанавчальну діяльність учнів на території школи (гуртки, секції тощо), уклавши зі школою відповідний договір. Школа може також надавати батькам інші платні послуги відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України.

Рішення дає право батьківським організаціям (комітету чи Раді школи) звертатися до місцевих (районних) відділів освіти із запитом на фінансування потреб закладу, задоволення яких необхідне для виконання Державного стандарту початкової, базової та повної середньої освіти. Запит має бути розглянуто протягом визначеного терміну (5 робочих днів) та надано офіційну відповідь (зокрема, у разі відмови – обґрунтоване її пояснення).

Запорукою успішності цього сценарію є фінансова прозорість: відкрита звітність про планування і виконання міського бюджету (зокрема, частини, що стосується середньої освіти), а також залучення громади до прийняття рішень щодо бюджетування.

Сценарій також передбачає посилення участі батьків у житті школи шляхом надання більших повноважень Раді школи та раді батьків (вищезгаданим рішенням зобов'язати відділи освіти районів міста внести зміни у Статути шкіл). Зокрема, батьки мають бути залучені до конкурсної комісії з обрання директора школи, до прийняття рішень по визначенню варіативної частини навчального плану тощо.

Переваги:

- рівність у доступі до хороших навчальних закладів незалежно від статків батьків;
- зменшення фінансового тиску на батьків;
- зменшення корупційних ризиків (нецільового використання коштів);
- збільшення контролю громади за бюджетом міста.

Недоліки:

- брак інституційних механізмів контролю громади за формування і розподілом міського бюджету;
- брак державного фінансування (коштів освітньої субвенції) через неефективність державного бюджету;
- неможливість фінансувати оперативні потреби школи (через затримки з виплатами через казначейські рахунки і процедуру тендерів).